

Mevr. mr. D. Deijle, OJAU-Rechtskundig advies, KvK-nr.: 67475698
Binckhorstlaan 36-C348, 2516 BE, Den Haag (bezoekadres, alleen op afspraak)
Mobiel: 06-45758821, E-mail: info@ojau.nl

Ter attentie van:

Ministerie van Justitie en Veiligheid
F.M. Weerwind, Minister voor Rechtsbescherming
Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

In kopie naar: Tweede Kamerleden van de vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid, Directoraat-Generaal Straffen Beschermen, Directie Control Bedrijfsvoering en Juridische Zaken, Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden.

Inzake: stop met Interlandelijke adoptie

23 mei 2022, Den Haag

Geachte heer Weerwind,

Er heeft op uw departement een herbezinning op de toekomst van interlandelijke adoptie plaatsgevonden, op basis waarvan u heeft beslist om de adoptie van kinderen uit het buitenland te continueren. Niet alleen als juridisch belangenbehartiger van stichting Mijn Roots en namens een grote groep volwassen geadopteerden uit Indonesië¹, maar ook als geadopteerde schrijf ik u aan naar aanleiding van uw brief van 11 april 2022 met uw standpunt over de toekomst van Interlandelijke adoptie². U kiest ervoor om door te gaan met interlandelijke adoptie, om de adviezen van de Raad voor Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming (RSJ)³ niet op te volgen én om voor bij te gaan aan de standpunten van kinder- en mensenrechtenorganisaties als het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten⁴, Defence for Children, Comensha en International Child Development Initiatives over interlandelijke adoptie⁵. Niet alleen deze organisaties, ook geadopteerden en belangengroepen laten zich kritisch uit over uw plannen⁶.

Vanuit het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Het kabinet wil dat interlandelijke adoptie een mogelijkheid blijft voor kinderen voor wie nog geen passende opvang voorhanden is in landen van herkomst. Deze keuze impliceert dat artikel 21 van het Kinderrechtenverdrag (IVRK) eerder niet goed is begrepen of niet goed is nageleefd.

¹ Zie voor alle activiteiten: <https://www.ojau.nl/adoptiezaken-indonesie/>

² Brief Adoptie, 31 265, nr. 103, 2202Z07074, 11 april 2022, gericht tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal

³ Rapport 'Bezinning op Interlandelijke Adoptie' van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, 2016: <https://www.rsj.nl/documenten/rapporten/2016/10/14/advies-bezinning-op-interlandelijke-adoptie>

⁴ Standpunten NJCM inzake interlandelijke adoptie, 15 januari 2017:

⁵ Comensha, 15 juni 2021: <https://www.comensha.nl/actualiteiten/item/nederland-moet-stoppen-met-interlandelijke-adoptie/>, Defence for Children, Comensha, International Child Development Initiatives, 6 april 2022:

<https://www.defenceforchildren.nl/actueel/nieuws/familie/2022/permanente-stopzetting-interlandelijke-adoptie-enige-weg/>

⁶ AD, 20 mei 2022: Opiniëartikel: 'Help geadopteerden met herstellen van identiteit' door MilkboXProject (India); DNA India Adoptees; Brazil Baby Affair; Chilean Adoptees Worldwide; Mijn Roots (Indonesië); Blen-DNA (Ethiopië; Paln Kiskeya (Haïti); Shapla Community (Bangladesh); Plan Angel (Colombia) en Ibu Indonesia: <https://www.ad.nl/opinie/help-geadopteerden-met-herstellen-van-identiteit~a6bf3d08/>

Het is een bevestiging van hetgeen door hierboven genoemde organisaties al is geconstateerd, namelijk dat de rechten van kind niet voldoende zijn beschermd.

De RSJ constateerde in haar rapport van 2016⁷ al dat het subsidiariteitsbeginsel niet met volledige zorgvuldigheid wordt toegepast. Ook adviseerde de RSJ om geen van de vier door consultancy bureau AEF destijds gepresenteerde scenario's te kiezen (waaronder het scenario 'publieke dienst'), maar te kiezen voor het scenario 'Gezin in land van herkomst'.⁸ Kortom, de focus van het Nederlandse overheidsbeleid zou verschoven moeten worden naar het ondersteunen van het opbouwen van jeugdbeschermingsystemen in de landen waaruit nu geadopteerd wordt. Landen die kinderen ter adopties aanbieden, zouden aangespoord moeten worden om verantwoordelijkheid te nemen voor kinderen voor wie ouderlijke zorg of zorg in familiekring ontbreekt en voor de kinderen die opgroeien in instellingen. De mogelijkheid van adoptie werkt hierbij contraproductief. Daarbij is over de aanzuigende werking die uitgaat van weeshuizen heel veel gezegd en geschreven, met de nodige onderbouwing. Interlandelijke adoptie gebruiken als middel om kinderen niet in tehuizen op te laten groeien, is niet in overeenstemming met de fundamentele rechten van het kind.

Kinderen hebben het fundamentele recht om op te groeien in hun eigen omgeving met behoud van identiteit. Te vaak veronderstelt men dat het de kinderen in Nederland beter zal vergaan dan in het land van oorsprong. Echter, de beoordeling of een kind wel of geen toekomst heeft in het eigen land, *subjectief*.

Het getuigt ook van willekeur: dat ene kind komt voor adoptie in aanmerking omdat het verblijft in een tehuis waar een adoptieorganisatie een band mee heeft, maar het andere kind zonder ouders of zonder alternatieve zorg, zijn aan de straat overgeleverd.

Het is overigens niet te volgen dat de VS zowel een ontvangend als zendend land is. Aan de ene kant gaan kinderen het land uit, aan de andere kant komen kinderen ontwikkelingslanden erin.

Adoptiemisstanden in het verleden én heden

In uw brief schrijft u dat om risico op misstanden te verkleinen het systeem beter zal worden gereguleerd. Voorts schrijft u dat het risico op misstanden wordt beperkt door scherpere eisen te stellen aan controleerbare procedures. Uit de lange geschiedenis van adoptie en adoptiemisstanden in Nederland, blijkt dat de Nederlandse overheid hier nimmer in is geslaagd. De ideeën die er nu liggen zijn niet anders dan in 1975⁹, toen ook een centraal adoptiebureau werd ingericht waarbij *een toekomst voor ieder kind in zijn eigen land werd nagestreefd*. Ook is het interlandelijke adoptiestelsel meerdere keren onderhevig geweest aan wetstechnische en organisatorische veranderingen, maar misstanden konden niet worden voorkomen. Het kabinet beseft zelf ook dat het systeem nooit helemaal waterdicht is te krijgen, maar toch wordt ook nu weer de keuze gemaakt om niet te stoppen met adoptie van kinderen uit het buitenland. Uit het onderzoek van de Commissie Onderzoek Interlandelijke Adoptie¹⁰ blijkt dat adoptiemisstanden na 1998 nog steeds voordoen.

---

⁷ Rapport 'Bezinning op Interlandelijke Adoptie' van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, 2016

⁸ <https://www.rsj.nl/documenten/rapporten/2016/10/14/advies-bezinning-op-interlandelijke-adoptie>, p. 68

⁹ Tweede Kamer handelingen, *zitting 1974-1975, nr. 13 100 Hoofdstuk VI, Justitie, Rijksbegroting voor het dienstjaar 1975*, Leeuwarder courant, d.d 7 juni 1975, Centraal bureau interlandelijke adoptie opgericht: [Leeuwarder courant : hoofdblad van Friesland » 07 jun 1975 - Art. 346 | Delpher](#)

¹⁰ Rapport Commissie onderzoek interlandelijke adoptie, 8 februari 2021: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/02/08/tk-bijlage-coia-rapport>

U schrijft dat de bevindingen over het verleden - ten onrechte - zonder meer worden geprojecteerd op het heden.

Echter, helaas zijn er genoeg voorbeelden te geven waaruit blijkt dat misstanden ook nog ná 1998 hebben plaatsgevonden.¹¹ Niet alleen zien we terugkerende berichten in de media¹², ook zijn er in de laatste jaren diverse onderzoeken geweest waarin werd gewezen op frauduleuze praktijken ten behoeve van adoptie, zoals het produceren van 'adoptabele kinderen' en de perverse financiële prikkel die ermee gemoeid is. In de beleidsdoorlichting 'Interlandelijke adoptie' van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, dat mede tot stand is gekomen door personen en organisaties uit het adoptieveld en de wetenschap, kwam onder andere de disbalans tussen vraag en aanbod aan de orde en de misstanden daaromtrent die op dat moment nog steeds actueel waren¹³. In het vergaderjaar 2009-2010 zijn er Kamervragen gesteld aan de minister van Justitie over de mogelijkheden tot bestraffing van illegale adoptie¹⁴. Dit zijn slechts enkele voorbeelden uit een voortschrijdende discussie met betrekking tot de adoptieproblematiek. Er zijn genoeg onderzoeken die in aanmerking genomen kunnen worden genomen voor een goed overzicht van de blijvende risico's bij adoptie van kinderen uit het buitenland. Frauduleuze praktijken in adopties zijn niet uit te sluiten. Het is daarom niet te volgen hoe met een zoveelste hervorming van het interlandelijke adoptiestelsel misstanden wel kunnen worden voorkomen.

Geen controle mogelijk

Hoewel het IVRK en het Haags Adoptieverdrag waarborgen zouden moeten bieden tegen illegale adoptie, is het duidelijk dat ook na de inwerkingtreding van deze verdragen het nog steeds vaak voorkomt dat kinderen illegaal geadopteerd worden¹⁵. Uit de hele geschiedenis van interlandelijke adoptie blijkt dat het te moeilijk is om te controleren of een ouder in het land van herkomst daadwerkelijk heeft gekozen voor het afstand doen van het kind zonder dat er sprake is geweest van bedrog of andere vorm van druk, of dat er voldoende naar passende opvang is gezocht in de omgeving als het kind niet door de ouder kon worden opgevoed. Juiste deze aspecten blijven fraudegevoelig. Als het overheidsgezag in Nederland wordt versterkt, wil dat echter nog niet zeggen dat er voldoende toezicht mogelijk is op de handelswijze van bepaalde partijen in het land van herkomst, die er op de een of andere manier wel voor kunnen zorgen dat het kind adoptabel wordt geacht, en de betrouwbaarheid van de documenten.

Uw ministerie heeft zich in een afwijzing op de aansprakelijkstelling van stichting Mijn Roots op het standpunt gesteld dat *'de juistheid van de inhoud van de documenten in beginsel een verantwoordelijkheid is van de autoriteiten uit het land van herkomst. Het is niet aan Nederland om toezicht te houden hierop, de Nederlandse Staat heeft geen bevoegdheid hiertoe'*¹⁶.

---

¹¹ Slechts enkele voorbeelden: o.a. in mei 2007 over een Indiase baby's die door een Indiase bende werden geroofd en vervolgens door Nederlandse ouders zijn geadopteerd ([Dagblad Trouw, Driedelig onderzoek naar illegale adopties India, d.d. 30 mei 2007](#)), over de adoptieproblematiek in Ethiopië ([Parool, Ploumen gaat adoptieproblematiek aankaarten in Ethiopië, d.d. 24 februari 2013](#)).

¹² Zie ook het zwartboek van filmmaker en onderzoeker Sigrid Deters met artikelen over adoptie vanaf 1950 tot 2018 en bevat veel signalen over misstanden [<https://www.detersmedia.com/zwartboek-download>].

¹³ Beleidsdoorlichting interlandelijke adoptie, Ministerie van Veiligheid en Justitie, Maart 2012, Publicatienummer j-13493: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2012D10711&did=2012D10711>

¹⁴ Aangangsel van de Handelingen, nr. 2009D54265, d,d.5 november 2009:

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2009Z19235&did=2009D54265>

¹⁵ Medio maart 2017 verscheen een rapport van de UN Special Rapporteur on the Sale of Children over illegale adoptie.

¹⁶ Brief van het ministerie van Justitie en Veiligheid, d.d. 31 mei 2018, Staat/stichting Mijn Roots.

Deze rolverdeling is logisch en inherent aan de soevereiniteit van iedere Staat, aldus uw ministerie. Het is op basis van artikel 4 van het Haags Adoptieverdrag dus helemaal niet mogelijk om de betrouwbaarheid van documenten te controleren. Het niet kunnen garanderen dat adopties deugdelijk tot stand komen, zou voldoende redengevend moeten zijn om uw beslissing te heroverwegen en uw plannen in te trekken. Overigens heeft u nog geen steekhoudende argumenten gegeven op basis waarvan interlandelijke adoptie moet blijven voortbestaan.

Rootsfonds

Voorts heb ik namens een grote groep geadopteerden uit onder andere Indonesië meerdere malen een oproep gedaan tot het inrichten van een rootsfonds¹⁷ omdat gebleken is dat, juist vanwege de illegale praktijken die zich in het verleden in adoptieprocedures hebben voorgedaan, het voor buitenlands geadopteerden zo moeilijk is om te achterhalen wat er rondom hun adoptie is gebeurd. Het NJCM onderschrijft eveneens de noodzaak van een rootsfonds en heeft dit ook herhaaldelijk kenbaar gemaakt aan u¹⁸. De verhalen over onjuiste gegevens in de adoptiedocumenten blijven komen. Bij veel geadopteerden heerst er onzekerheid over hun afkomst en worden de vraagtekens die zij hebben bij hun ware identiteit door de geconstateerde misstanden alleen maar groter¹⁹. Voor kinderen die hier in de nabije toekomst Nederland overkomen, zal dat niet anders zijn. Ook voor hen is het van belang, en is het hun recht, dat zij de mogelijkheid krijgen om te onderzoeken of het in hun adoptie allemaal goed is verlopen, aangezien de garantie dat de procedure op bonafide wijze verloopt²⁰, niet kan worden gegeven.

In het debat familie- en personenrecht dat op 24 maart 2022 plaatsvond heeft u als antwoord op de vraag van Tweede Kamerlid de heer M. Van Nispen (SP) gegeven dat u, net als uw ambtsvoorganger Sander Dekker, geen rootsfonds wil inrichten. Net als in mijn brief van 9 mei 2022, verzoek ik u namens stichting Mijn Roots toch om uw standpunt hierover te heroverwegen en hier op 16 juni a.s. tijdens het adoptiedebat op terug te komen.

Hoogachtend,

Namens stichting Mijn Roots

Dewi Deijle

¹⁷ Zie o.a. mijn brieven van 12 september 2017, 25 maart 2021 en 9 mei 2022. Zie ook o.a. de brieven van het Directoraat - Generaal Straffen en Beschermen, d.d. 28 juli 2021, kenmerk 3449824, als reactie op mijn brief van 5 juli 2021

¹⁸ Brief NJCM d.d. 7 september 2021 en 22 maart 2022 (zie bijlage) en [opinieartikel in het NRC, d.d. 7 april 2022, "Zoeken naar je roots. Waarom er een fonds moet komen voor geadopteerden"](#).

¹⁹ Onder andere m.b.t. de geboortedatum, achtergrondverhaal en de reden voor adoptie, broers/zussen die tegelijk zijn geadopteerd maar die na het doen van een DNA test helemaal geen bloedverwantschap hebben met elkaar, e.v.

²⁰ Zoals en met name de wijze waarop het kind in het land van herkomst ter adoptie wordt aangeboden.